

แนวทางการดำเนินงานด้านวัณโรคของโรงพยาบาลในสังกัด

สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการให้บริการตรวจรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและการฟื้นฟูสุขภาพ การจัดการศึกษา ฝึกอบรมและพัฒนาวิชาการทางการแพทย์ และการพยาบาล โดยมีโรงพยาบาลในสังกัด 9 แห่ง เปิดให้บริการแก่ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1. วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล
2. โรงพยาบาลกลาง
3. โรงพยาบาลตากสิน
4. โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์
5. โรงพยาบาลหลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุตินฺธโร อุทิศ
6. โรงพยาบาลหนองจอก
7. โรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร
8. โรงพยาบาลราชพิพัฒน์
9. โรงพยาบาลสิรินธร

วิสัยทัศน์

สำนักงานการแพทย์เป็นองค์กรหลักด้านบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข ผลิตแพทย์และพยาบาลได้มาตรฐานตามเกณฑ์ เพื่อให้ประชาชนกรุงเทพมหานครมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ภารกิจด้านคุณภาพชีวิตตามแผนปฏิบัติการของสำนักงานการแพทย์กับงานควบคุมโรค

ตามแผนปฏิบัติการ 4 ปีของสำนักงานการแพทย์ (พ.ศ.2548 – 2551) ด้านคุณภาพชีวิต ซึ่งได้มีกลยุทธ์ส่วนหนึ่งในการส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนมีภูมิคุ้มกันต่อโรคติดต่อ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ป้องกันโรค และได้รับความปลอดภัยจากโรคติดต่อ จึงได้มีการจัดทำแผนควบคุมโรคติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุข เช่น การนำกลวิธีการรักษาวัณโรคด้วยระบบยาระยะสั้นภายใต้การสังเกตโดยตรง(DOTS) โดยกำหนดตัวชี้วัดการหายจากโรควัณโรคของผู้ป่วยที่ขึ้นทะเบียนรักษากับโรงพยาบาลในสังกัดเป็นเกณฑ์ประเมินผลที่สำคัญ ทั้งนี้เพื่อเป็นการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรและนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

แนวทางการดำเนินงานด้านโรคของสำนักงานการแพทย์

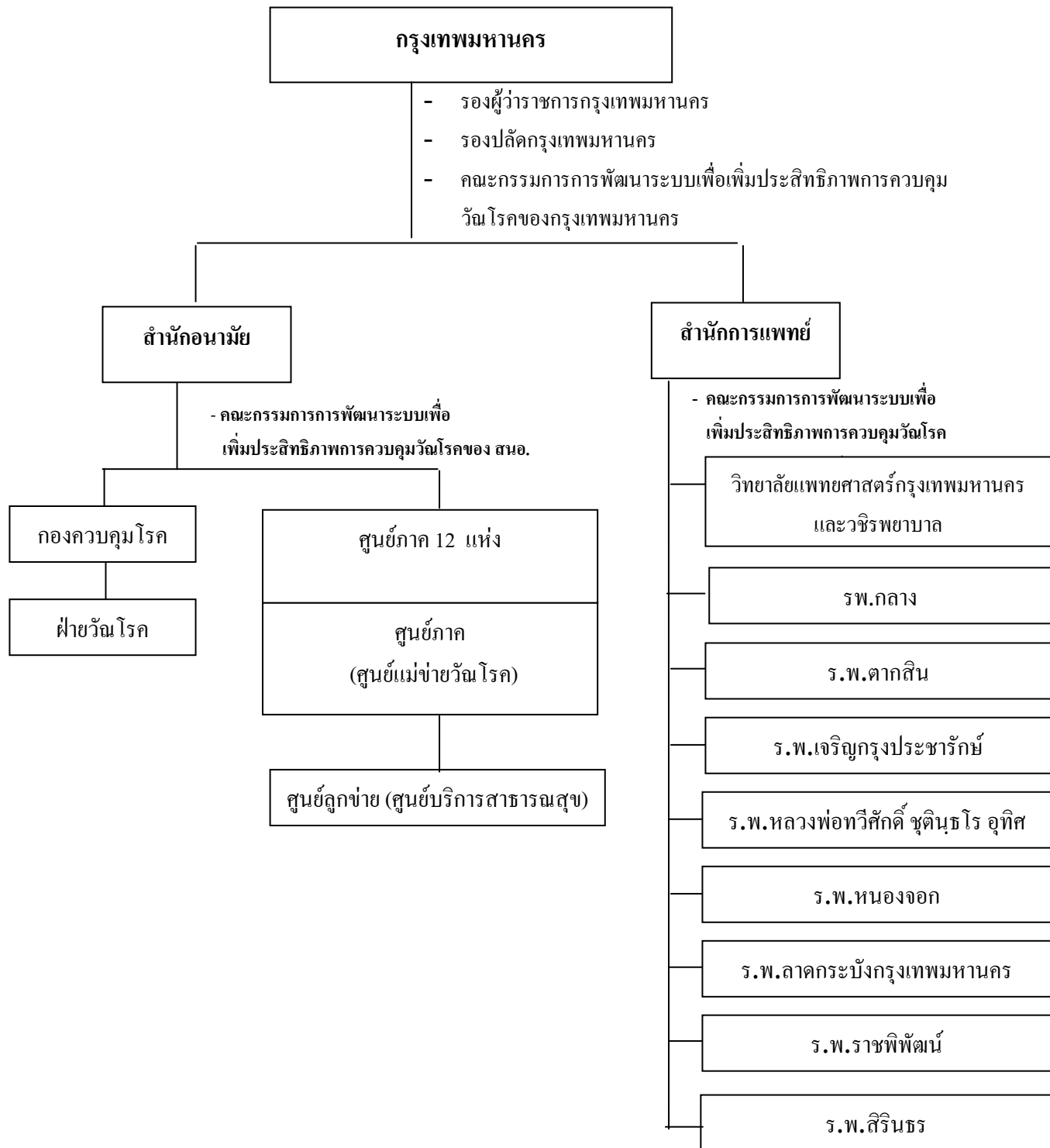
ปัญหาการควบคุมโรคในกรุงเทพมหานครเป็นปัญหาที่มีความคล้ายคลึงกันกับเมืองขนาดใหญ่ทั่วโลก ซึ่งมีลักษณะเป็นชุมชนเขตเมืองขนาดใหญ่ มีประชากรจำนวนมากอาศัยกันอยู่อย่างแออัด ประกอบกับมีผู้ใช้แรงงานเคลื่อนย้ายเข้ามาประกอบอาชีพจำนวนมาก จึงส่งผลให้มีการแพร่กระจายของเชื้อโรคที่มีในอากาศได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้จากสถานการณ์ปัจจุบันพบว่ามีความเชื่อผิดๆหลายขนานเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผู้ป่วยโรคจึงจัดเป็นกลุ่มที่ยากต่อการดูแลให้หายขาดจากโรคได้เนื่องจากต้องรับประทานยาเป็นเวลานาน โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานการแพทย์ได้เริ่มดำเนินการด้านโรคตั้งแต่ พ.ศ.2543 โดยในระยะแรกของการดำเนินงานนั้น ยังไม่มีความเข้มแข็งในการดำเนินการทั้งนี้ เนื่องจากในขณะนั้นยังไม่มีข้อมูลชัดเจนในพันธะสัญญาจากผู้บริหารองค์กร ประกอบกับแพทย์ผู้ให้การรักษาไม่มีระบบการรักษาโรคที่แตกต่างกัน และใช้วิธีการวินิจฉัยจากภาพรังสีทรวงอกเป็นหลักมีการจ่ายยาให้ผู้ป่วยไปรับประทานครั้งละประมาณ 1 – 2 เดือน ไม่มีผู้ประสานงานโรคผู้รับผิดชอบโดยตรง จึงส่งผลให้มีอัตราการหายเพียงประมาณร้อยละ 50 เท่านั้น

ในระยะ 2 – 3 ปีที่ผ่านมา (ตั้งแต่ปี พ.ศ.2546 เป็นต้นมา) สำนักงานการแพทย์เริ่มมีความชัดเจนในการดำเนินงานด้านโรคอย่างจริงจัง โดยผู้อำนวยการสำนักงานการแพทย์ได้มอบให้รองผู้อำนวยการสำนักงานการแพทย์ (นายแพทย์ไกรจักร แก้วนิล) เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบงานด้านโรค จึงเป็นที่มาของพันธะสัญญาจากผู้บริหารที่จะดำเนินงานโรคอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพสูงสุด มีการประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมโรคของสำนักงานการแพทย์ เพื่อให้โรงพยาบาลในสังกัดฯ ได้รายงานความคืบหน้าของผลการดำเนินงาน และให้ทุกโรงพยาบาลดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดตั้งคณะกรรมการฯ เพื่อดำเนินงานด้านโรคในระดับโรงพยาบาลและมีการประชุมหารือภายในโรงพยาบาล
2. จัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินงานด้านการรักษาผู้ป่วยโรคและการส่งผู้ป่วยมาขึ้นทะเบียนการรักษา พร้อมทั้งเวียนแจ้งให้ทุกหน่วยงานภายในโรงพยาบาลทราบ
3. จัดให้มีผู้ประสานงานโรคทุกโรงพยาบาล ทั้งนี้ เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบการติดตามการส่งต่อ และการประเมินผลการรักษาผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ให้ทุกโรงพยาบาลมีการจัดประชุมร่วมกับศูนย์บริการสาธารณสุขเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อการประสานส่งต่อและติดตามผลการรักษาผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานการแพทย์ดำเนินการภายใต้การดูแลรับผิดชอบของคณะกรรมการพัฒนาระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมโรคของกรุงเทพมหานคร ดังโครงสร้างการดำเนินงานต่อไปนี้

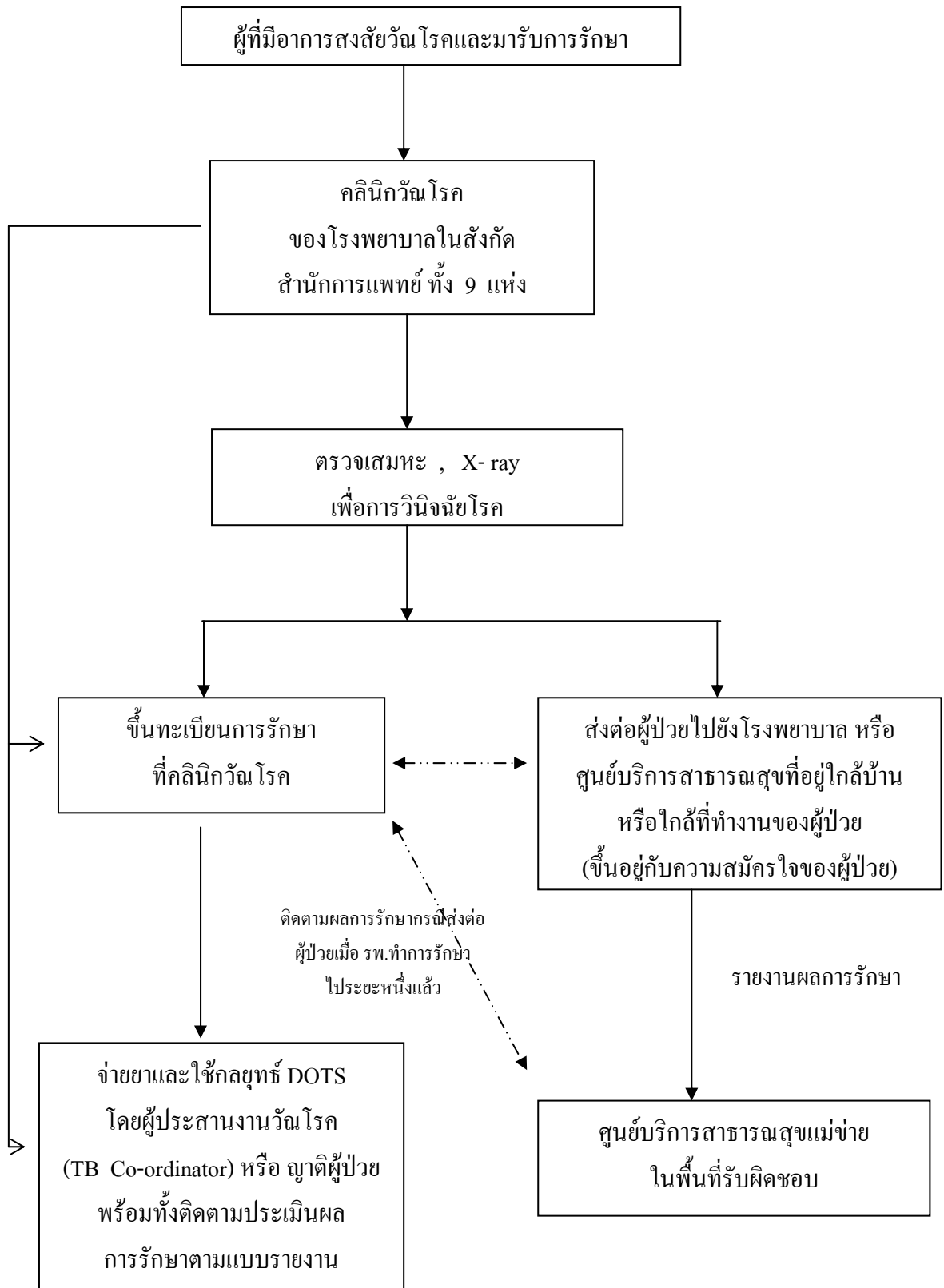
โครงสร้างการดำเนินงานด้านโรคของกรุงเทพมหานคร

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมโรคของกรุงเทพมหานคร

1. กำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงานควบคุมโรคของกรุงเทพมหานคร
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการควบคุมโรคของกรุงเทพมหานคร
3. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานควบคุมโรคของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกรุงเทพมหานคร
4. ให้คำปรึกษา แนะนำหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โครงสร้างเครือข่ายการดำเนินงานด้านวัณโรคของโรงพยาบาลในสังกัด
สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร

บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานในระดับต่างๆ

หน่วยงาน / องค์การ	บทบาท	หน้าที่
กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการการพัฒนา ระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การควบคุมวัณโรคของ กรุงเทพมหานคร	ผู้บริหารโครงการด้านการ ควบคุมและป้องกันวัณโรค ของกรุงเทพมหานคร (Programme Manager)	- กำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงาน ด้านวัณโรคของกรุงเทพมหานคร
สำนักอนามัย กองควบคุมโรค (ฝ่ายวัณโรค)	ผู้ประสานงานวัณโรค ในระดับกรุงเทพมหานคร (Bangkok TB Coordinator)	- ประสานนโยบายไปสู่การปฏิบัติ - ควบคุม กำกับ นิเทศ ติดตามประเมินผล - จัดหาเวชภัณฑ์ และสิ่งสนับสนุนที่จำเป็น - จัดฝึกอบรมแก่บุคลากรผู้เกี่ยวข้อง - ประสานงานด้านวัณโรคกับหน่วยงานใน สังกัดกรุงเทพมหานคร กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
สำนักการแพทย์ กองวิชาการ (ฝ่ายแผนงาน)	ผู้ประสานงานทั่วไป ระดับสำนักการแพทย์	- ประสานงานทั่วไประหว่างฝ่ายวัณโรค กองควบคุมโรค สำนักอนามัย และ โรงพยาบาลในสังกัดสำนักการแพทย์ - รวบรวมรายงานผลการรักษาวัณโรคที่ผ่านการ รับรองจากฝ่ายวัณโรคสนอ. มานำเสนอรายงาน ผลการรักษาวัณโรคในการประชุม DOTS MEETINGในระดับสำนักการแพทย์ เพื่อ รายงานความคืบหน้าต่อผู้บริหารของ สนพ.
โรงพยาบาล ในสังกัดสำนักการแพทย์ ทั้ง 9 แห่ง	- แพทย์ประจำคลินิกวัณโรค - ผู้ประสานงานคลินิกวัณโรค (TB Coordinator) - เจ้าหน้าที่ชันสูตรโรค - เจ้าหน้าที่รังสีการแพทย์ - เกสเซอร์ - นักสังคมสงเคราะห์ / นักจิตวิทยาหรือผู้ให้ คำปรึกษา	- ค้นหาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่โดยการตรวจ เสมหะและเอกซเรย์ปอด - วินิจฉัยและกำหนดระยะเวลาในการรักษา - จินตนาการเป็นผู้ป่วยวัณโรค - ให้บริการตรวจรักษาผู้ป่วยทุกรายโดยใช้ กลวิธี DOTS - ติดตามประเมินผลการรักษาผู้ป่วยวัณโรค - รายงานผลการรักษาวัณโรคตามแบบ Cohort ทุก 3 เดือน